

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212661
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114212661.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej PhD. predsedníčky senátu a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej, JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci navrhovateľa: Z. X., nar. X.X.XXXX v B. C. X W. právne zastúpený JUDr. Danielom Boľanovským advokátom Slovenská 69 Prešov proti 1/ Q. S., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX W., 2/ F. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M. XX W., t.č. XX A. V. Se XXXX, R., 3/ D. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. XX, W. t.č. X. 6, XXX XXNeckargemund, N., 4/ V. Q., nar. X.X.XXXX, bytom M. XX, W., všetci právne zastúpení JUDr. Mgr. Radimom Komkom, advokátom Hlavná 27, Prešov a 5/ Z. Q., nar. X.X.XXXX, bytom R. XX W., určenie výživného, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 19C/5/2014-199 zo dňa 6.10.2015 a o späťvzatí odvolania voči D. A. takto

rozhodol:

Odvolicie konanie voči účastníčke v 3. rade zastavuje.

Potvrdzuje rozsudok vo vzťahu k účastníkom konania v 1., 2., 4. a 5. rade.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal určenia vyživovacej povinnosti voči svojim deťom zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

2. V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, stanovisko účastníkov, ako aj obsah pripojených listinných dôkazov, citoval ustanovenia § 66, § 67, § 75 Zákona o rodine a uviedol, že navrhovateľ je otcom účastníkov v 1. až 5. rade. Jeho manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 10C/188/2000-25 zo dňa 26.5.2000, s tým že na čas po rozvoze bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej boli účastníci v 4. a 5. rade zverení do výchovy matke a otec bol povinný prispievať na ich výživu každému sumou 1000 Sk mesačne. Súd prvej inštancie poukázal na príčinu rozvratu manželstva, ktorou bolo požívanie alkoholických nápojov navrhovateľom, jeho agresívne správanie pod vplyvom alkoholických nápojov, ako aj neprispievanie na spoločnú domácnosť a výživu v tom čase maloletých detí. Navrhovateľ od roku 2011 býva v dvojizbovom byte pôvodne vedenom na meno jeho netere V. A., ktorý pozostáva z obývačky, spálne, kuchyne a sociálneho zariadenia, platí nájom 53 Eur mesačne, avšak nedoplatok za predchádzajúcu nájomkyňu vo výške 1031 Eur, ako nedoplatok za vodu, ktorý spláca sumou 25 Eur mesačne, pretože inak by s ním neuzavreli nájomnú zmluvu. V súčasnosti má nájomnú zmluvu s V. W. a platí za elektrinu 30 Eur mesačne, za plyn 30 Eur mesačne, 100 Eur mesačne na stravu, 20 Eur mesačne na lieky, spláca dva úvery z Home Creditu, každý vo výške po 300 Eur, t.j. splátkach 15 Eur mesačne. Ďalej spláca aj nedoplatok za elektrinu vo výške 600 Eur, ktorý, ako tvrdil, nespôsobil, k nikomu sa nenapojil na elektrinu. Jeho zdravotný stav mu nedovoľuje sa zamestnať v odbore, v ktorom je vyučený. V spoločnej domácnosti žije s priateľkou M. W., ktorá je poberateľkou sociálnej dávky vo výške 61,60 Eur, je nezamestnaná, ktorej prispieva mesačne na uspokojovanie jej potrieb. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 1.6.2015 vyplýva, že navrhovateľ bol

uznaný invalidným od 10.8.2007 s mierou poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 45%, od 19.12.2008 bol uznaný invalidným s mierou poklesu pracovnej schopnosti na 55% a od 27.2.2015 bol uznaný invalidným s mierou poklesu pracovnej schopnosti na 65%. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, číslo XXXXXXXXXXXX je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 208,40 Eur od 1.1.2013, za rok 2014 vo výške 212,90 Eur a od 1.1.2015 vo výške 215,60 Eur. Domáhal sa určenia výživného vo výške 25 Eur od 2.5.2014, a to od každého z účastníkov proti ktorým návrh smeruje v 1. až v 5. rade. Následne súd prvej inštancie poukázal na sociálne a majetkové pomery účastníkov, proti ktorým návrh smeruje, t.j. v 1. rade Q. S., ktorá je zamestnaná, jej priemerný mesačný príjem za 8 mesiacov, v roku 2014 predstavoval 410,32 Eur a za rok 2015 455,18 Eur. Jej manžel je profesionálnym vojakom a jeho mesačný príjem je 1100 Eur, spoločne vychovávajú jedno maloleté dieťa vo veku troch rokov. Uhrádzajú náklady na bývanie v sume 180 Eur, poplatok za elektrinu a koncesionársky poplatok spolu vo výške 65 Eur, telefón a internet 60 Eur, škôlku 45 Eur, náklady na stravu 240 Eur, oblečenie drogériu približne 110 Eur, cestovanie v sume 70 Eur. Ďalej každý mesiac splácajú úvery v celkovej výške 423 Eur a uhrádzajú životné poistenie spolu v sume 105 Eur. Účastníčka v 2. rade F. Q. pracuje vo M. A. ako predavačka, jej mesačný príjem predstavuje 865,18 libier, jej náklady predstavujú výdavky na ubytovanie v sume 503 libier, cestovné v sume 126 libier, strava v sume 120 libier, mobilný telefón v sume 15 libier, pevná linka a internet v sume 25 libier, elektrinu v sume 30 libier a oblečenie v sume 40 libier vrátane pracovnej rovnosaty a hygienické potreby v sume 20 libier. Okrem uvedených mesačných výdavkov uhrádza raz ročne poplatok za vodu v sume 150 libier. Účastníčka v 3. rade D. A. žije v Nemecku spolu s manželom, jej mesačný príjem predstavuje 730 Eur, príjem manžela 2000 Eur v závislosti od počtu odpracovaných hodín. Majú jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu vo veku 4 rokov. Spoločne uhrádzajú mesačné náklady na ubytovanie 650 Eur, elektrinu 100 Eur, vodu 60 Eur, mobilné telefóny, pevnú linku 140 Eur, škôlku 115 Eur, stravu v sume 500 Eur, cestovné v sume 100 Eur a náklady na oblečenie a hygienické potreby v sume 150 Eur. Ďalej uhrádzajú platby dôchodkového poistenia v sume 120 Eur a súčasne splácajú pôžičku v sume 600 Eur mesačne. Navyše uhrádzajú poistenie domácnosti v sume 170 Eur, daň za dve motorové vozidlá v sume 480 Eur a poistenie dvoch motorových vozidiel v sume 1200 Eur. Účastníčka v 4. rade V. Q. je zamestnaná, jej mesačný príjem predstavuje 324 Eur, je slobodná, má jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu vo veku 4 rokov, poberá príspevok z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny W. vo výške 23,42 Eur mesačne. Uhrádza náklady na ubytovanie vo výške 110 Eur, stravu v sume 100 Eur, škôlku v sume 15 Eur, cestovné v sume 15 Eur, náklady na stravu a hygienické potreby v sume 55 Eur. Raz ročne uhrádza poplatok za komunálny odpad v sume 40 Eur a príspevok do ZRPŠ v sume 45 Eur. Účastník v 5. rade Z. Q., je slobodný, má jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu vo veku 3 rokov. V minulosti pracoval v zahraničí, v súčasnosti pracuje v Prešove s príjmom 60 Eur mesačne za 2 až 4 hod. pracovný úväzok denne.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení § 66 a § 67 Zákona o rodine, súd prvej inštancie uzavrel, že ak existuje na strane rodičov stav odkázanosti na výživu a je v možnostiach a schopnostiach dieťaťa samostatne sa živiť, zákon umožňuje poskytovať výživné ďalšej osobe, ak súčasne nie je daný rozpor s dobrými mravmi, ani konkurencia s inými druhmi vyživovacích povinností na strane druhej, majú spravidla rodičia právo na to, aby im ich deti zabezpečili výživu umožňujúcu slušnú životnú úroveň. Súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľ by mal takýto nárok len vtedy, ak by nemal zabezpečenú primeranú výživu, ktorú má zabezpečenú objektívne, ktorá skutočnosť vyplýva zo samotných predložených listinných dôkazov navrhovateľom. Je poberateľom invalidného dôchodku a pokiaľ tvrdí, že zo zdravotných dôvodov nemôže ďalej pracovať a z lekárskeho správ skutočne vyplýva, že má niekoľko závažných diagnóz, nemožno však opomenúť tú skutočnosť, že sám si priznal požívanie alkoholických nápojov toho času len príležitostne a dokonca aj fajčenie, čo svedčí o jeho nezodpovednom prístupe k vlastnému zdraviu. Navyše v byte v ktorom býva, býva so svojou priateľkou, ktorá poberá iba sociálnu dávku vo výške 61,60 Eur pričom poskytuje finančné prostriedky aj na jej potreby, čo súd prvej inštancie považoval za spochybňujúce s prihliadnutím k tomu, aká skutočnosť spôsobuje nedostatok financií v jeho domácnosti. Ďalej poukázal aj na aktivitu navrhovateľa pri vymáhaní svojho dlhu od dlžníka V. v exekučnom konaní, ktorú nepovažoval za dostatočnú. Za týchto okolností podľa názoru súdu prvej inštancie, niet zákonného dôvodu určiť deťom navrhovateľa povinnosť prispievať na jeho výživu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 150 Občianskeho súdneho poriadku tak, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v predmete konania, náhradu trov účastníkom konania nepriznal.

3. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie navrhovateľ. Namietal nesprávne zistený skutkový stav vecí, ako aj jeho nesprávne právne posúdenie. Poukázal na to, že pohľadávka

navrhovateľa od povinného F. V. je nevyhnutnou podľa informácií zistených súdnym exekútorom Q. H., vzhľadom na veľké množstvo záväzkov a iných prednostných exekúcií povinného dlžníka F. V.. Zdôraznil, že vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav, jeho vyšší vek nemá reálnu schopnosť zamestnať sa, a preto trval na určení výživného aspoň po 5 až 10 Eur mesačne od svojich detí. Zdôraznil, že neposkytnutie pomoci zo strany zabezpečeného dieťaťa svojmu rodičovi v invalidite je v priamom rozpore s dobrými mravmi. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alternatívne zmeniť a uložiť každému, proti ktorému návrh smeruje, prispievať na výživu navrhovateľa sumou 10 Eur mesačne vždy do 20 dňa v kalendárnom mesiaci vopred. Účastníci v 1. až v 5. rade sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrili. Podaním zo dňa 18.5.2016 vzal navrhovateľ odvolanie voči účastníčke v 3. rade D. A. späť z dôvodu, že došlo k dohode ohľadne určenia výživného. Trval na podanom odvolaní voči účastníkom v 1., 2., 4. a 5. rade.

4. Podľa § 395 ods. 1, 2 zákona číslo 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku účinného od 1.7.2016, (ďalej len Civilného mimosporového poriadku), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa § 2 Civilného mimosporového poriadku, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak

Citované ustanovenie § 395 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku je vyjadrením princípu okamžitej aplikability aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného mimosporového poriadku v súlade s princípom justifikácie účinkov procesných úkonov, čo znamená zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných za účinnosti pôvodného Občianskeho súdneho poriadku s tým, že následky úkonov sa majú uznávať i vtedy, ak novšia procesná úprava už s týmto následne nepočíta (§ 395 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku).

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie odvolaní (§ 34 Civilného sporového poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 380 a nasl. Civilného sporového poriadku, bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1,3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru že odvolanie navrhovateľa voči účastníkom v 1., 2., 4. a 5. rade nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd na zistený skutkový stav použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa § 369 ods. 1, 3 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

Z dôvodu späťvzatia odvolania navrhovateľom voči účastníčke v 3. rade v priebehu odvolacieho konania dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, odvolací súd postupom podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie konanie voči účastníčke v 3. rade zastavil.

6. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Vychádzal z ust. § 66, § 67 Zákona o rodine, v zmysle ktorého deti sú podľa pomeru svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov v porovnaní k pomerom ostatných detí povinné zabezpečiť svojím rodičom primeranú výživu, ak rodičia nemajú potrebné zdroje, z ktorých by mohli v dostatočnej miere uspokojovať svoje potreby a nemajú ani možnosti si ich zaobstaráť. Primeranú výživu je treba chápať v širšom rozsahu, než je nevyhnutná výživa, má sa pri tom prihliadať na vek, zdravotný stav a celkovú situáciu v ktorej sa rodič ocitol. Vyživovaciu povinnosť možno poskytovať nielen v peňažných sumách, ale aj vo vecnom plnení, ktoré spočíva najmä v osobnej starostlivosti o rodiča a jeho domácnosť. Pre určenie vyživovacej povinnosti nie je rozhodujúce, či dieťa

žije s rodičom v spoločnej domácnosti, ani to, či nadobudlo plnoletosť, ale to, či je schopné samo sa živiť a či rodič je odkázaný, aby mu dieťa primeranú výživu zabezpečovalo.

7. V danom prípade súd prvej inštancie správne uzavrel, že otázka odkázanosti navrhovateľa na plnenie vyživovacej povinnosti od svojich detí je s poukazom aj na ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine, v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ poukázal na skutkové okolnosti vyplývajúce z rozhodnutí Okresného úradu Prešov zo dňa 22.8.2000 OÚ-Y-A v spojení s rozhodnutím Krajského úradu v Prešove zo dňa 15.1.2011, ktorým bol navrhovateľ uznaným vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu vo vzťahu k účastníčke v 1. rade, ako aj k bývalej manželke, ako aj na okolnosti týkajúce sa plnenia si zákonnej vyživovacej povinnosti navrhovateľa vo vzťahu k deťom pochádzajúcim z manželstva, ktoré v tom čase nenadobudli schopnosť sa živiť, najmä obsah spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Nc/76/2000, ako aj konanie vedené na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Prešove pod č. ČVS: Y.-XXX/X-OSV-PO-XXXX, v ktorom bolo vznesené obvinenie pre neplnenie vyživovacej povinnosti navrhovateľom, ktoré následne však bolo zastavené uznesením Okresnej prokuratúry v Prešove zo dňa 23.12.2005 č.k XPv/XXX/XX-XX z dôvodu premlčania. Zároveň poukázal aj na exekučné konania v rámci vymáhania výživného v tom čase pre maloleté deti, ako aj na jeho sociálne a majetkové pomery v súčasnosti s tým, že pokiaľ je on sám odkázaný na výživné od svojich plnoletých detí z dôvodu, že je invalidný dôchodca, nie je možné, aby sa zamestnal, ale na druhej strane zabezpečuje starostlivosť o svoju priateľku, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, ktorá nie je zamestnaná a poberá len sociálnu dávku vo výške 61,60 Eur. Tieto okolnosti boli závažné na strane navrhovateľa ktoré súd prvej inštancie správne zohľadnil, ak posudzoval dôvodnosť podaného návrhu s prihliadnutím na sociálne a majetkové pomery účastníkov v 1., 2., 4. a 5. rade, ktorí sú zamestnaní, majú vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, najmä účastníčky v 1., 4. rade a účastník v 5. rade, ktorý však pracuje len s príjmom 60 Eur mesačne za 2 až 4 hodinový pracovný úväzok denne. Namietané nesprávne skutkové zistenie, vrátane nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Súd prvého stupňa vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, jednotlivé dôkazy správne vyhodnotil, na základe výsledkov dokazovania následne vec správne právne posúdil.

8. Ani navrhované určenie výživného v rozsahu 5 až 10 Eur od každého z účastníkov, proti ktorým návrh smeruje, odvolací súd nepovažoval za dôvodné s prihliadnutím na okolností, na ktoré poukázal súd prvej inštancie vyplývajúce z plnenia si zákonnej vyživovacej povinností samotným navrhovateľom, na spáchanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ako aj spôsobu života, požívanie alkoholických nápojov i napriek nepriaznivému zdravotnému stavu navrhovateľa, ďalej fajčenie a navyše uspokojovanie potrieb inej fyzickej osoby, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, ako aj splácanie dlhu navrhovateľom za inú fyzickú osobu i napriek tomu, že navrhovateľ deklaroval jeho príjem z titulu invalidného dôchodku vo výške 215,60 Eur. Odvolací súd konštatuje že, deklarované výdavky navrhovateľom nezodpovedajú jeho majetkovým pomerom, a preto spochybňujú ich vierohodnosť.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok a vo vzťahu k účastníkom v 1., 2., 4. a 5. rade ako vecne správny v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.